

Господарське законодавство (ПО 27)

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	<i>05 «Соціальні та поведінкові науки»</i>
Спеціальність	<i>051 «Економіка»</i>
Освітня програма	<i>Економіка і бізнес</i>
Статус дисципліни	<i>Нормативна</i>
Форма навчання	<i>очна (денна) / дистанційна/змішана</i>
Рік підготовки, семестр	<i>4 курс, осінній семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>3,5 кредитів (105 годин)</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>Екзамен / модульна контрольна робота, індивідуальне семестрове завдання у формі реферату, календарні контролю</i>
Розклад занять	<i>http://schedule.kpi.ua</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	<i>Лектор/практичні: д.е.н., професор кафедри економіки і підприємництва, Дергалюк Богдан Володимирович, 0504480865, e-mail: b_derkaliuk@uke.net</i>
Розміщення курсу	<i>Campus</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Навчальна дисципліна «Господарське законодавство» надає студентам базові знання з питань господарського законодавства, вивчення наукових засад і практичних проблем законодавчого регулювання економічних відносин у різних галузях і сферах господарювання. Предметом дисципліни є господарські відносини, що виникають у процесі організації та здійснення господарської діяльності між суб'єктами господарювання, а також між цими суб'єктами та іншими учасниками відносин у сфері господарювання

Викладання навчальної дисципліни орієнтоване на формування у здобувачів вищої освіти ряду компетентностей:

ЗК 9. *Здатність до адаптації та дій в новій ситуації.*

СК 2. *Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.*

СК 10. *Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.*

СК 14. *Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.*

ПРН 18. *Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.*

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Пререквізити. Правознавство.

Постреквізити. Переддипломна практика, Дипломна робота.

3. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Основні засади господарської діяльності. Тема 2. Поняття та види господарської діяльності. Суб'єкти господарювання. Тема 3. Процес започаткування підприємницької діяльності. Тема 4. Майнова

основа господарювання. Тема 5. Господарські зобов'язання. Тема 6. Відповідальність за правопорушення у сфері господарювання. Тема 7. Особливості правового регулювання в окремих галузях господарювання. Тема 8. Зовнішньоекономічна діяльність суб'єктів господарювання. Тема 9. Спеціальні режими господарювання. Тема 10. Відновлення платоспроможності суб'єкта господарювання, або визнання його банкрутом. Тема 11. Господарське процесуальне законодавство України.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова:

1. Господарське законодавство: конспект лекцій з дисципліни «Господарське законодавство» для студентів напряму підготовки 6.030504 «Економіка підприємства» (денної та заочної форм навчання) [Електронний ресурс] / НТУУ «КПІ» ; уклад. Б. В. Дергалюк. – Київ : НТУУ «КПІ», 2014. – 75 с. URL : <https://ela.kpi.uma/handle/123456789/13854?mode=full>
2. Господарський кодекс України / Верховна Рада України, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>

Допоміжна:

1. Податковий кодекс України / Верховна Рада України, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>
2. Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України: Закон України від 23.03.2000 р. №1602-III, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>
3. Про здійснення державних закупівель: Закон України від 10.04.2014 р. №1197-VII, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>
4. Про ліцензування певних видів господарської діяльності: Закон України від 01.06.2000 р. №1775-III, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>
5. Про стандартизацію: Закон України від 01.06.2000 р. №1775-III, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>
6. Про стандартизацію і сертифікацію: Декрет Кабінету Міністрів України від 10.05.1993 р. №46-93, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>
7. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 р. №1775-III, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua>
8. Про підтвердження відповідності: Закон України від 17.05.2001 р. №2406-III, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>
9. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>
10. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні: Закон України від 26.01.1993 р. № 2939-XII, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>
11. Про систему валютного регулювання і валютного контролю: Декрет КМУ від 19.02.1993 р. № 15-93, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>
12. Про ціни і ціноутворення: Закон України від 21.06.2012 р. № 5007-VI, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>
13. Про захист прав споживачів: Закон України від 12.04.1991 р. № 1023-XII, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>

Відповідно до тем, що вивчаються на лекційних та практичних заняттях, студенти повинні ознайомитися з відповідними положенням законодавчих та нормативних документів.

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Методи навчання і форми оцінювання

Викладання та опанування освітньої компоненти ґрунтується на ряді методів навчання:

основні методи навчання: лекції, практичні заняття, консультації, написання модульної контрольної роботи, індивідуальне завдання у вигляді реферату, робота з навчально-методичною літературою і інформаційними ресурсами;

загальні методи навчання: репродуктивний, інформаційно-рецептивний, проблемно-пошуковий;

спеціальні методи навчання: робота в малих групах, методи вирішення творчих завдань, аналітичні завдання, презентації, дискусія.

Опанування здобувачами вищої освіти дисципліни передбачає вивчення теоретичного матеріалу з розв'язання практичних задач, які викладається на лекціях та пропонується здобувачам вищої освіти для самостійної підготовки. Ознайомлення з новою темою на практичному занятті передбачає короткий виклад теоретичних відомостей (нагадування здобувачам вищої освіти потрібної інформації з лекційного матеріалу, роз'яснення незрозумілих моментів тощо). Потім здобувачі вищої освіти отримують завдання. На наступному занятті здобувачі вищої освіти мають можливість отримати від викладача відповіді на питання, що виникли при виконанні завдань, і здати їх. Під час вивчення матеріалу та при виконанні практичних завдань застосовуються інформаційно-комунікаційні технології, що забезпечують проблемно-дослідницький характер процесу навчання та активізацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти (електронні презентації до лекційних занять), доповнення традиційних навчальних занять засобами взаємодії на основі мережевих комунікаційних можливостей (інтернет-лекції, інтернет-семінари під час дистанційного навчання).

Засвоєння освітньої компоненти передбачає відповідні методи навчання та оцінювання, які забезпечать досягнення програмних результатів навчання:

Відповідність програмних результатів, методів навчання і форм оцінювання.

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН 18. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.	Лекції, практичні заняття, консультації, написання модульної контрольної роботи, індивідуальне завдання у вигляді реферату, робота з навчально-методичною літературою і інформаційними ресурсами. Загальні методи навчання: інформаційно-рецептивний, проблемно-пошуковий, репродуктивний Спеціальні методи навчання: презентації, аналітична доповідь, дискусія, індивідуальні завдання	Рейтингова система оцінювання, яка передбачає накопичення балів за: тести, доповіді, модульну контрольну роботу, реферат. Підсумковий контроль - екзамен

Тематика та структурно-логічна побудова курсу

Навчальним планом передбачено проведення 36 годин лекцій та 18 годин практичних занять, модульний контроль.

Тиждень навчання	Назва розділів, тем	Розподіл годин		Опис занять	Навчальна діяльність та оцінювання
		Л	П		
1-2	Тема 1. Основні засади господарської діяльності.	4	2	Л: Загальна характеристика господарського права (2); Участь держави і місцевого самоврядування у господарських відносинах. Прогнозування і планування економічного і соціального розвитку. Засоби державного регулювання господарських відносин. (2). П: . Основні засади господарської діяльності (2).	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне
3-4	Тема 2. Поняття та види господарської діяльності. Суб'єкти господарювання.	4	2	Л: Поняття та види господарської діяльності. Суб'єкти господарювання (2); Поняття «підприємства» та його види. Державні та комунальні унітарні підприємства. Підприємства колективної власності. Приватні підприємства. Об'єднання підприємств (2).	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне, опитування

Тиждень навчання	Назва розділів, тем	Розподіл годин		Опис занять	Навчальна діяльність та оцінювання
		Л	П		
				<i>П: .</i> <i>Поняття та види господарської діяльності. Суб'єкти господарювання (2).</i>	
5-6	<i>Тема 3. Процес започаткування підприємницької діяльності.</i>	4	2	<i>Л: Шляхи та порядок створення підприємницької діяльності. Організаційно-правове забезпечення порядку реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності (2); Порядок державної реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності. Засновницькі документи та їх підготовка. Порядок формування статутного капіталу підприємства (2). П: .</i> <i>Процес започаткування підприємницької діяльності (2).</i>	<i>Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне</i>
7	<i>Тема 4. Майнова основа господарювання.</i>	2	2	<i>Л, П: Майнова основа господарювання (2, 2)</i>	<i>Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне</i>
8	<i>Тема 5. Господарські зобов'язання.</i>	2	1	<i>Л, П: Господарські зобов'язання. (2, 1)</i>	<i>Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне</i>
9-10	<i>Тема 6. Відповідальність за правопорушення у сфері господарювання.</i>	4	1	<i>Л: Загальні засади відповідальності учасників господарських відносин. Відшкодування збитків у сфері господарювання. Штрафні та оперативні санкції (2); Адміністративно-господарські санкції. Відповідальність суб'єктів господарювання за порушення антимонопольно-конкурентного законодавства (2). П: .</i> <i>Відповідальність за правопорушення у сфері господарювання (2).</i>	<i>Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне</i>
11-12	<i>Тема 7. Особливості правового регулювання в окремих галузях господарювання.</i>	4	2	<i>Л: Загальні засади відповідальності учасників господарських відносин. Відшкодування збитків у сфері господарювання. Штрафні та оперативні санкції (2); Адміністративно-господарські санкції. Відповідальність суб'єктів господарювання за порушення антимонопольно-конкурентного законодавства (2). П: .</i> <i>Особливості правового регулювання в окремих галузях господарювання (2).</i>	<i>Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне</i>
13	<i>Модульна контрольна робота (МКР)</i>	2		<i>Передбачає аналітичні завдання</i>	
14	<i>Тема 8. Зовнішньоекономічна діяльність суб'єктів господарювання.</i>	2	2	<i>Л, П: Зовнішньоекономічна діяльність суб'єктів господарювання (2, 2)</i>	<i>Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне</i>

Тиждень навчання	Назва розділів, тем	Розподіл годин		Опис занять	Навчальна діяльність та оцінювання
		Л	П		
15	Тема 9. Спеціальні режими господарювання.	2	1	Л, П: Спеціальні режими господарювання (2, 1)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне
16	Тема 10. Відновлення платоспроможності суб'єкта господарювання, або визнання його банкрутом	2	1	Л, П: Відновлення платоспроможності суб'єкта господарювання, або визнання його банкрутом (2, 1)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне
17-18	Тема 11. Господарське процесуальне законодавство України.	4	2	Л: Загальні положення господарського процесуального законодавства України. Досудове врегулювання господарських спорів. Судовий порядок вирішення господарських спорів. Вирішення господарських спорів у першій інстанції. Перегляд судових рішень в апеляційному порядку (2); Перегляд судових рішень у касаційному порядку. Перегляд судових рішень Верховним судом України. Перегляд рішення, ухвали, постанови господарського суду за нововиявленими обставинами. Проведення у справах про оскарження рішень третейських судів. Проведення у справах за участю іноземних суб'єктів (2). П: Господарське процесуальне законодавство України (2).	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне
Всього		36	18		

Примітка: Л – лекції, П – практичне заняття, Н – навчальна діяльність, О – оцінювання.

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота здобувача вищої освіти передбачає самостійне опрацювання додаткових матеріалів курсу, підготовку до практичних занять, підготовка доповідей та презентацій, виконання творчих завдань, модульної контрольної роботи, написання реферату та підготовку до складання екзамену. Обсяги часу на виконання самостійної роботи становить 51 год.

Тиждень навчання	Тема	Завдання	Обсяг годин
1-2	Тема 1. Основні засади господарської діяльності.	Підготовка до практичного заняття	1
3-4	Тема 2. Поняття та види господарської діяльності. Суб'єкти господарювання.	Підготовка до практичного заняття	1
5-6	Тема 3. Процес започаткування підприємницької діяльності.	Підготовка до практичного заняття	1
7	Тема 4. Майнова основа господарювання.	Підготовка до практичного заняття	0,5
8	Тема 5. Господарські зобов'язання.	Підготовка до практичного заняття	0,5
9-10	Тема 6. Відповідальність за правопорушення у сфері господарювання.	Підготовка до практичного заняття	1
11-12	Тема 7. Особливості правового регулювання в окремих галузях господарювання.	Підготовка до практичного заняття	1
13	Теми 1-12.	Підготовка до МКР	1,5

14	Тема 8. Зовнішньоекономічна діяльність суб'єктів господарювання.	Підготовка до практичного заняття	0,5
15	Тема 9. Спеціальні режими господарювання.	Підготовка до практичного заняття	0,5
16	Тема 10. Відновлення платоспроможності суб'єкта господарювання, або визнання його банкрутом	Підготовка до практичного заняття	0,5
17-18	Тема 11. Господарське процесуальне законодавство України.	Підготовка до практичного заняття	1
	Реферат	Виконання та реферату	10
	Екзамен	Підготовка до екзамену	30
Всього			51

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Відвідування занять та поведінка на заняттях. Відвідування лекцій та практичних занять є вільним, бали за присутність на лекціях та практикумах не додаються, але вагома частина рейтингу здобувача вищої освіти формується через активну участь на лекціях та практичних заняттях. Тому пропуск лекцій та практичних не дає можливість отримати здобувачу вищої освіти бали у семестровий рейтинг. На заняттях здобувачу вищої освіти дозволяється користуватись інтерактивними засобами навчання, в т. ч. виходити в інтернет із метою пошуку навчальної або довідкової інформації, якщо це передбачено тематикою завдання.

Заохочувальні та штрафні бали. Активність здобувача вищої освіти на заняттях, його готовність до дискусій та участь в обговоренні навчальних питань може бути оцінена заохочувальними балами на розсуд викладача. Заохочувальні бали здобувач вищої освіти також може отримати за поглиблене вивчення окремих тем курсу, що може бути представлене у вигляді наукових тез, наукової статті, есе, презентації тощо; за участь у студентських олімпіадах та конкурсах наукових робіт згідно тематики курсу. Штрафні бали з дисципліни не передбачаються.

Захист індивідуального семестрового завдання передбачено у вигляді презентації та стислої доповіді за виконаним завданням, відповідей на запитання. За форс-мажорних обставин, що зумовили нестачу часу, індивідуальне семестрове завдання зараховується за результатами представленої готової роботи та із урахуванням відповідей на запитання викладача щодо виконаної роботи, поставлених в індивідуальному порядку.

Пропущені контрольні заходи. Якщо контрольні заходи пропущені з поважних причин (хвороба або вагомій життєвій обставині), здобувачу вищої освіти надається можливість додатково скласти контрольне завдання протягом найближчого часу. В разі порушення термінів і невиконання завдань з неповажних причин, здобувач вищої освіти, який не набрав 40 балів під час семестру, не допускається до складання екзамену в основну сесію. Детальніше за посиланням: <https://kpi.ua/files/n3277.pdf>

Процедура оскарження результатів контрольних заходів. Здобувачі вищої освіти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та мають право оскаржити результати контрольних заходів, але обов'язково аргументовано, пояснивши з яким критерієм не погоджуються відповідно до оціночного листа та/або зауважень.

Академічна доброчесність. Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Норми етичної поведінки. Норми етичної поведінки здобувачів вищої освіти і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Позааудиторні заняття. В межах вивчення навчальної дисципліни за бажанням здобувача вищої освіти передбачається участь в олімпіадах, конференціях, форумах, круглих столах, написанні статей тощо.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Рейтингова система оцінювання результатів навчання студентів з дисципліни «Господарське законодавство» освітньої програми «Економіка і бізнес»

1. Рейтинг студента з кредитного модуля складається з балів, що він отримує за:

- Лекції;
- роботи на семінарських заняттях;
- виконання модульної контрольної роботи;
- написання реферату;

2. Критерії нарахування балів.

2.1. Лекції оцінюються в 2 бал за такими критеріями:

- активна робота на лекції – 2 бали;

2.2. Семінарське заняття оцінюється із 5 балів:

- творче розкриття одного з питань, вільне володіння матеріалом – 5 балів;
- глибоке розкриття одного з питань дискусії – 4-3 бали;
- повне розкриття одного з питань дискусії – 2 бали;
- активна участь у роботі семінару – 1 бали;

2.3. Модульні контрольні роботи оцінюються із 18 балів:

- «відмінно» – повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації) – 18-15 балів;
- «добре» – достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації) або повна відповідь з незначними неточностями – 14-10 балів;
- «задовільно» – неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації) та незначні помилки – 9-6 бали;
- «незадовільно» – відповідь не відповідає вимогам до «задовільно» – 0 балів.

2.4. Реферат оцінюється із 20 балів за такими критеріями:

- «відмінно» – творчий підхід до розкриття проблеми – 20-16 балів;
- «добре» – глибоке розкриття проблеми, відображена власна позиція – 15-10 балів;
- «задовільно» – обґрунтоване розкриття проблеми з певними недоліками – 9-4 бали;
- «незадовільно» – завдання не виконане, реферат не захищено – 0 балів.

2.5. Екзамен оцінюється у 40 балів. Контрольне завдання цієї роботи складається з двох запитань з переліку, що наданий у додатку до робочої програми.

Кожне запитання оцінюється з 20 балів за такими критеріями:

- «відмінно» – повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації), надані відповідні обґрунтування та особистий погляд – 20 - 16 балів;
- «добре» – достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації), що виконана згідно з вимогами до рівня «умінь», або незначні неточності – 16...10 балів;
- «задовільно» – неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації, що виконана згідно з вимогами до «стереотипного» рівня та деякі помилки) – 10...4 балів;
- «незадовільно» – незадовільна відповідь – 0 балів.

3. Умовою позитивної першої атестації є отримання не менше 20 балів, другої атестації – отримання не менше 40 балів за умови зарахування реферату. Максимальна сума балів семестрового рейтингу складає 100 балів. Необхідною умовою допуску до екзамену є позитивна оцінка реферату.

4. Сума рейтингових балів, отриманих студентом протягом семестру, за умови зарахування реферату, переводиться до підсумкової оцінки згідно з таблицею наведеною нижче. Якщо сума балів менша за 60, але реферат захищено, студент складає екзамен. У цьому разі сума балів за виконання реферату та екзамену переводиться до підсумкової оцінки згідно з таблицею.

5. Студент, який у семестрі отримав більше 60 балів, але бажає підвищити свій результат, може скласти екзамен. У цьому разі остаточний результат складається із балів, що отримані на заліковій контрольній роботі та балів з ДКР.

6. Таблиця переведення рейтингових балів до оцінок:

<i>Бали</i>	<i>Оцінка</i>
<i>100...95</i>	<i>Відмінно</i>
<i>94...85</i>	<i>Дуже добре</i>
<i>84...75</i>	<i>Добре</i>
<i>74...65</i>	<i>Задовільно</i>
<i>64...60</i>	<i>Достатньо</i>
<i>Менше 60</i>	<i>Незадовільно</i>
<i>Реферат не зараховано</i>	<i>Не допущено</i>

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено професором кафедри економіки і підприємництва, д.е.н., професором, Б.В. Дергалюком

Ухвалено кафедрою економіки і підприємництва (протокол № 18 від 23.06.2023 р.)

Погоджено Методичною комісією факультету менеджменту та маркетингу (протокол № 11 від 30.06.2023 р.)